

Stanowisko Rady ds. e-Zdrowia w pielęgniarstwie
w sprawie strategii na rzecz rozwoju
pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce
z dnia 2017-12-13

Mając na uwadze expose wygłoszone przez Premiera Mateusza Morawieckiego¹ w dniu 12.12.2017 r. wskazujące na konieczność cyfryzacji służby zdrowia, ale przede wszystkim potrzebę zintegrowania opieki zdrowotnej i zapewnienia pacjentom bezpieczeństwa poprzez m.in. zastosowanie ścieżek klinicznych (proces pielęgnowania)², wymianę jednostkowych danych medycznych drogą elektroniczną, dążenie do oceny zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską i położniczą, ponadto przyjętą przez Ministra Zdrowia, w 2015 r., Rekomendację Rady ds. e-Zdrowia w Pielęgniarstwie, z 11.09.2013 r., w której m.in. wskazano zastosowanie ICNP® w systemach informatycznych oraz dokumenty: „Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. *Krajowe ramy strategiczne*”, ale przede wszystkim spójność dokumentu ze Strategią Rozwoju e-Zdrowia dla Polski na lata 2018-2022, czy też umowę pomiędzy SNOMED CT i Międzynarodową Radą Pielęgniarek z 2010 r.³ oraz zalecenia Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Pielęgniarek m.in. kształtowania u pielęgniarek kompetencji informatycznych⁴, należy dążyć do podejmowania starań, aby umożliwić pielęgniarkom dokumentowanie swojej pracy w Elektronicznym Rekordzie Pacjenta (EHR)⁵.

Wprowadzając do praktyki zawodowej wyniki badań naukowych wskazujące na zasadność wdrażania interoperacyjności semantycznej w Polsce, należy dążyć do implementowania ujednoliconej terminologii referencyjnej poprzez nauczanie słownika ICNP® podczas kształcenia przed i podyplomowego pielęgniarek i położnych⁶.

Należy wspierać pielęgniarki i położne w rozwijaniu kompetencji e-zdrowotnych, tworzeniu aplikacji do dokumentowania zdarzeń medycznych. Podejmowanie powyższych działań zapobiegnie wykluczeniu cyfrowemu pielęgniarek, na co wskazują badania naukowe przeprowadzone w podmiotach leczniczych w Polsce w 2017 r.⁷. Jak wynika z badań, zdecydowana większość respondentów uważa,

¹ <https://www.tvn24.pl/wiadomosci-z-kraju,3/tekst-expose-mateusza-morawieckiego-co-premier-powiedzial-w-sejmie,798139.html>

² Daniela Couto Carvalho Barra; Grace Teresinha Marcon Dal Sasso: The nursing process according to the international classification for nursing practice: an integrative review. *Texto contexto - enferm.* vol.21 no.2 Florianópolis Apr./June 2012, <http://dx.doi.org/10.1590/S0104-07072012000200024>

³ <https://www.snomed.org/news-articles/international-council-of-nurses-icn-and-ihtsdo-deliver-second-collaborative-product>

⁴ EFN Guideline for the implementation of Article 31 of the Mutual Recognition of Professional Qualifications Directive 2005/36/EC, amended by Directive 2013/55/EU <http://www.efnweb.be/wp-content/uploads/EFN-Competency-Framework-19-05-2015.pdf>.

⁵ Sansoni J1, Giustini M.: More than terminology: using ICNP to enhance nursing's visibility in Italy. *Int Nurs Rev.* 2006 Mar;53(1):21-7.

⁶ Barbara Macchi · Davide Ausili · Cecilia Sironi · Stefania Di Mauro Teaching-learning evaluation on the ICNP® using virtual learning environment. January 2016, *Professioni infermieristiche* 69(3):159-166 DOI 10.7429/pi.2016.693159; Carolina Costa Valcanti Avelino · Livia Cristina Scalon da Costa · Soraia Matilde Marques Buchhorn · Denismar Alves Nogueira · Sueli Leiko Takamatsu Goyatá Teaching-learning evaluation on the ICNP® using virtual learning environment June 2017 *Revista brasileira de enfermagem* 70(3):602-609, DOI 10.1590/0034-7167-2016-0545

⁷ ibidem

że „wprowadzenie elektronicznego rekordu pacjenta (EPR) nie zmieni niczego w praktyce pielęgniarstwie”, co przeczy dotychczas publikowanym doniesieniom naukowym⁸. Ponad 60% badanych, z podmiotów które wdrożyły EHR, nie miało możliwości udziału w szkoleniach z tego zakresu, 67% respondentów uważa, że jest to bardzo ważny element rozwoju EHR, 48% podaje, że otrzymało „nie za wiele” informacji na ten temat. Zadowolającym jest fakt, że prawie połowa (47,9%) uważa, że wprowadzenie EHR poprawi sprawozdawczość w pielęgniarstwie. Stąd konieczne jest rozwijanie kompetencji e-zdrowotnych, poprzez prowadzenie szkoleń podyplomowych, ale i wdrożenie do efektów kształcenia zagadnień związanych z e-zdrowiem.

Zgodnie z Rekomendacją Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego z 2009 r.⁹, Stanowiskiem 4, VI Krajowego Zjazdu Pielęgniarek i Położnych z 2011 r.¹⁰ oraz opinią konsultantów krajowych z 2011 r.¹¹ wdrożenie słownika ICNP® zapobiegnie dalszej pauperyzacji informatycznej grupy zawodowej pielęgniarek i położnych – dostarczającej najszerszego zakresu jednostkowych danych medycznych o pacjencie, pozwalających na podejmowanie bezpiecznych decyzji (w czasie rzeczywistym) dotyczących opieki nad pacjentami^{12, 13}. Ponadto pozwoli to na wskazanie twórcom oprogramowania konieczności wdrożenia Klasyfikacji do elektronicznej dokumentacji pielęgniarstwie. Powyższe umożliwi także budowanie interoperacyjnych systemów informatycznych dla potrzeb dokumentowania zdarzeń medycznych w pielęgniarstwie¹⁴, zgodnie z Krajowymi Ramami Interoperacyjności oraz ukaże efektywność pracy pielęgniarek i pozwoli na rzeczywistą wycenę ich świadczeń¹⁵. Należy więc wypracować minimalny zestaw danych o pielęgniarstwie (I-NMDS) dla potrzeb platformy P1, co będzie niemożliwe bez wdrożenia EHR w pielęgniarstwie.

⁸ I-Ching Hou, Meng-Jun Chen: The Pilot Evaluation of Using the International Classification for Nursing Practice. Jan 2016 Studies in health technology and informatics; Min-Jeoung Kang, Soon-Lae Kim, Jong-Eun Lee, Sukil Kim: Appropriateness of ICNP in Korean home care nursing. Apr 2015 International Journal of Medical Informatics; Lene Baagøe Laukvik, Kathy Mølstad, Mariann Fossum: The construction of a subset of ICNP® for patients with dementia: A Delphi consensus and a group interview study. October 2015 BMC Nursing 14(49):1-9; Nick Hardiker, Walter **Sermeus**, Kay Jansen: Challenges associated with the secondary use of nursing data. June 2014 Studies in health technology and informatics 201:290-7, DOI 10.3233/978-1-61499-415-2-290; Danyelle Rodrigues, Danyelle Rodrigues Pelegrino de Souza, Leonardo Tadeu de Andrade, Machado Chianca: Terms of International Classification for Nursing Practice in motor and physical rehabilitation Terms of International Classification for Nursing Practice in motor and physical rehabilitation April 2015 Revista da Escola de Enfermagem da U S P 49(2):208-214 DOI 10.1590/S0080-623420150000200004

⁹ http://www.ptp.na1.pl/pliki/PTP_Stnowiska/06_PTP_STAN_01_12_2009.pdf

¹⁰ http://www.ptp.na1.pl/pliki/pdf/ICNP_stnowisko_NRPiP2011_2.jpg

¹¹ [http://a.umed.pl/pl/_akt/inf_tmp/2013/Stnowisko%20Konsultantow%20Krajowych%20w%20sprawie%20implementacji%20Klasyfikacji%20ICNP%20\(R\)%20do%20praktyki%20pielegniarskiej.pdf](http://a.umed.pl/pl/_akt/inf_tmp/2013/Stnowisko%20Konsultantow%20Krajowych%20w%20sprawie%20implementacji%20Klasyfikacji%20ICNP%20(R)%20do%20praktyki%20pielegniarskiej.pdf)

¹² Developing a subset of ICNP nursing diagnoses for medical and surgical hospital settings, informed by an Italian nursing conceptual model: a multicenter cross-sectional study S. Di Mauro, M. Vanalli, M. Alberio, D. Ausili *Developing a subset of ICNP nursing diagnoses for medical and surgical hospital settings, informed by an Italian nursing conceptual model: a multicenter cross-sectional study*. Available from:

https://www.researchgate.net/publication/321727824_Developing_a_subset_of_ICNP_nursing_diagnoses_for_medical_and_surgical_hospital_settings_informed_by_an_Italian_nursing_conceptual_model_a_multicenter_cross-sectional_study [accessed Dec 13 2017].

¹³ Rabelo-Silva E, Dantas Cavalcanti A, Ramos Goulart Caldas M, Lucena A, Almeida M, Linch G., da Silva M., Müller-Staub M et al. Advanced Nursing Process quality: Comparing the International Classification for Nursing Practice (ICNP) with the NANDA-International (NANDA-I) and Nursing Interventions Classification (NIC) Journal of Clinical Nursing-3-4-26 (2017)

¹⁴ Simpson, Roy L.: ICNP: The language of worldwide nursing. Nursing Management: February 2007 - Volume 38 - Issue 2 - p 15,18

¹⁵ ICNP: International Classification of Nursing Practice; MPI: Nursing Conceptual Model; ICN: International Council of Nursing; HER: Electronic Healthcare Record Ann Ig 2018; 30: 21-33 doi:10.7416/ai.2018.2192

Taka droga jest niezbędna do pokazania roli pielęgniarek w polityce zdrowotnej. Kluczowe w budowaniu pozycji pielęgniarstwa jest prowadzenie badań klinicznych w pielęgniarstwie poprzez m.in. korzystanie z wiedzy opartej na analizach i metaanalizach baz danych wykorzystujących interoperacyjne słowniki¹⁶.

Rada do spraw e-Zdrowia w Pielęgniarstwie

(-) dr Dorota Kilańska

Przewodnicząca Rady

¹⁶ [Baernholdt M](#)¹, [Lang NM](#). Why an ICNP? Links among quality, information and policy. [Int Nurs Rev](#). 2003 Jun;50(2):73-8.